

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΩΝ ΚΟΙΝΟΤΗΤΩΝ

Βρυξέλλες, 16.10.2002
COM(2002) 555 τελικό

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έκθεση προόδου όσον αφορά τη μείωση και τον αναπροσανατολισμό των κρατικών ενισχύσεων

ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΗ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Έκθεση προόδου όσον αφορά τη μείωση και τον αναπροσανατολισμό των κρατικών ενισχύσεων

ΜΕΡΟΣ Ι : ΕΙΣΑΓΩΓΗ

1. Στα συμπεράσματά του της 24ης Μαρτίου 2001, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Στοκχόλμης επισήμανε ότι το επίπεδο των κρατικών ενισχύσεων στην Ευρωπαϊκή Ένωση πρέπει να μειωθεί και το σύστημα να καταστεί διαφανέστερο... Για το σκοπό αυτό, τα κράτη μέλη θα πρέπει να παρουσιάσουν μια καθοδική τάση όσον αφορά τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων σε σχέση με το ΑΕΠ μέχρι το 2003, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη αναπροσανατολισμού των ενισχύσεων προς τους οριζόντιους στόχους κοινού συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των στόχων συνοχής.
2. Στη Βαρκελώνη, στις 16 Μαρτίου 2002, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο κάλεσε εκ νέου τα κράτη μέλη να μειώσουν το συνολικό επίπεδο κρατικών ενισχύσεων ως ποσοστό του ΑΕΠ μέχρι το 2003, και να αναπροσανατολίσουν τις εν λόγω ενισχύσεις προς τους οριζόντιους στόχους κοινού συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένης της οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, στοχεύοντας συγκεκριμένες δυσλειτουργίες της αγοράς. Η χορήγηση λιγότερων και καλύτερα προσανατολισμένων κρατικών ενισχύσεων αποτελεί βασικό μέρος του αποτελεσματικού ανταγωνισμού.
3. Στις 5 Δεκεμβρίου 2001 το Συμβούλιο εξέδωσε συμπεράσματα όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις. Στα εν λόγω συμπεράσματα το Συμβούλιο καλεί τα κράτη μέλη :
 - να συνεχίσουν τις προσπάθειές τους για τη μείωση των επιπέδων ενίσχυσης ως ποσοστού του ΑΕΠ·
 - να μειώσουν, κατά προτεραιότητα, με απώτερο στόχο την εξαφάνιση, ενισχύσεις που έχουν τα μεγαλύτερα στρεβλωτικά αποτελέσματα·
 - να επαναπροσανατολίσουν τις ενισχύσεις προς τους οριζόντιους στόχους, μεταξύ άλλων τη συνοχή και, ανάλογα με την περίπτωση, τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις (ΜΜΕ)·
 - να αναπτύξουν περαιτέρω τη χρησιμοποίηση εκτιμήσεων «ex ante» και «ex post» των καθεστώτων ενίσχυσης, με σκοπό την εξεύρεση αποτελεσματικότερων ισορροπιών· οι εκτιμήσεις αυτού του είδους θα πρέπει να επικεντρώνονται στην ποιότητα των δεσμών ενισχύσεων, στις επιπτώσεις τους στον ανταγωνισμό και στον αντίκτυπό τους·
 - να βελτιώσουν τη διαφάνεια και την ποιότητα των εκθέσεων αναφοράς που υποβάλλονται στην Επιτροπή, ιδίως με εθνικές διαδικασίες ελέγχου και παρακολούθησης της εφαρμογής καθώς και, όπου αυτό είναι δυνατό, με την παροχή σχετικών στατιστικών στοιχείων.

4. Επιπλέον, το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή:

- να αναπτύξει, σε συνεργασία με τα κράτη μέλη, τα στατιστικά εργαλεία που θα επιτρέψουν την παρακολούθηση της εφαρμογής των εν λόγω συμπερασμάτων και να καθορίσει δείκτες αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας· στο εξής, οι εν λόγω δείκτες θα πρέπει, ανάλογα με την περίπτωση, να συμπληρώνουν τον πίνακα αποτελεσμάτων·
- να εντατικοποιήσει την εκτίμηση του αντικτύπου των ενισχύσεων στον ανταγωνισμό βάσει οικονομικών κριτηρίων·
- να ενθαρρύνει τις ανταλλαγές εμπειριών και τις συντονισμένες δράσεις αξιολόγησης, προκειμένου να αξιολογείται συγκριτικά η αποτελεσματικότητα μέσω σε ευρωπαϊκή κλίμακα·
- να συνεχίσει τις προσπάθειές της όσον αφορά την απλοποίηση, τον εκσυγχρονισμό και τη διευκρίνιση των ευρωπαϊκών κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, ώστε να αυξηθεί η αποτελεσματικότητά τους, ιδίως από την άποψη της διάρκειας διαδικασιών·
- να υποβάλει αρχική εκτίμηση της επιτευχθείσας προόδου το 2002.

5. Βάσει του αιτήματος της πρώτης περίπτωσης ανωτέρω, το μέρος II της παρούσας έκθεσης περιγράφει τα πρώτα μέτρα που έλαβε η Επιτροπή προκειμένου να παρακολουθήσει την εφαρμογή των εν λόγω συμπερασμάτων. Λαμβάνοντας υπόψη το γεγονός ότι τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου απευθύνονται στα κράτη μέλη, το μέρος III περιέχει ορισμένες προτάσεις για τα επόμενα στάδια του εν λόγω έργου.

ΜΕΡΟΣ II : ΕΦΑΡΜΟΓΗ ΤΩΝ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΩΝ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 5ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2001

Ανάπτυξη στατιστικών εργαλείων για την παρακολούθηση της εφαρμογής των συστάσεων του Συμβουλίου

6. Το αίτημα αυτό προς την Επιτροπή σχετίζεται άμεσα με το αίτημα του Συμβουλίου προς τα κράτη μέλη να βελτιώσουν τη διαφάνεια και την ποιότητα των εκθέσεων αναφοράς που υποβάλλονται στην Επιτροπή, ιδίως με εθνικές διαδικασίες ελέγχου και παρακολούθησης της εφαρμογής, και όπου αυτό είναι δυνατό, με την παροχή σχετικών στατιστικών στοιχείων. Ως πρώτο βήμα προς την κατεύθυνση αυτή, η Επιτροπή έχει αρχίσει την εμπεριστατωμένη επανεξέταση των ρυθμίσεων που διέπουν την υποβολή ετήσιων εκθέσεων και στατιστικών από τα κράτη μέλη, και παρατίθενται στην επιστολή της Επιτροπής προς τα κράτη μέλη της 2ας Αυγούστου 1995 σχετικά με την κοινή διαδικασία υποβολής εκθέσεων και κοινοποιήσεων δυνάμει της συνθήκης ΕΚ και της συμφωνίας ΠΟΕ¹. Μετά την ολοκλήρωση της εν λόγω εσωτερικής επανεξέτασης, οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα πραγματοποιήσουν σύντομες διαβουλεύσεις με εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη όσον αφορά την κατάρτιση αναθεωρημένου και απλοποιημένου εντύπου για την υποβολή ετήσιων εκθέσεων στην Επιτροπή. Προβλέπεται ότι το νέο έντυπο για την υποβολή εκθέσεων θα εγκριθεί με τη μορφή κανονισμού

¹ Δημοσιεύθηκε στη θέση της Επιτροπής στο Διαδίκτυο στη διεύθυνση:
[http://europa.eu.int/comm/competition/
state_aid/legislation/20506_en.html](http://europa.eu.int/comm/competition/state_aid/legislation/20506_en.html)

εφαρμογής σύμφωνα με το άρθρο 27 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 659/1999 του Συμβουλίου της 22ας Μαρτίου 1999² για τη θέσπιση λεπτομερών κανόνων εφαρμογής του άρθρου 93 της συνθήκης ΕΚ, μετά από επίσημες διαβουλεύσεις με τα κράτη μέλη μέσω της συμβουλευτικής επιτροπής για τις κρατικές ενισχύσεις.

Κατάρτιση δεικτών αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας των κρατικών ενισχύσεων

7. Στο πλαίσιο του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων, η εκτίμηση της Επιτροπής επικεντρώνεται στα αποτελέσματα της ενίσχυσης στον ανταγωνισμό και στη συμβατότητά της με τα κριτήρια που παρατίθενται στο άρθρο 87 παράγραφοι 2 και 3 της συνθήκης ΕΚ. Σε ένα γενικότερο πλαίσιο, ο Πίνακας Αποτελεσμάτων για τις Κρατικές Ενισχύσεις³ αποτελεί μια πρώτη προσπάθεια για να εκτιμηθεί εάν οι κρατικές ενισχύσεις είναι πάντα το καλύτερο μέσο για την αποκατάσταση ορισμένων δυσλειτουργιών της αγοράς. Ωστόσο, η ανάπτυξη συγκεκριμένων δεικτών για την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των κρατικών ενισχύσεων αφορά μια άλλη πτυχή της πολιτικής κρατικών ενισχύσεων για την οποία τα κράτη μέλη είναι καταρχήν υπεύθυνα. Αυτό αντανakλάται επίσης στα συμπεράσματα της Στοκχόλμης και της Βαρκελώνης, στα οποία τα κράτη μέλη καλούνται να αναπτύξουν περαιτέρω τρόπους αξιολόγησης των καθεστώτων ενισχύσεων, ώστε να επιτύχουν την αναδιοργάνωσή τους κατά τρόπο πιο ισορροπημένο και αποτελεσματικό. Από την πλευρά της, η Επιτροπή προτίθεται να διευκολύνει αυτές τις διαδικασίες και να παράσχει ένα φόρουμ για την ανταλλαγή εμπειριών και συντονισμένων δράσεων αξιολόγησης.
8. Η Επιτροπή αποφάσισε επίσης να αναθέσει τη διεξαγωγή μελέτης σε εξωτερικούς συμβούλους. Ο σκοπός της εν λόγω μελέτης είναι διττός. Πρώτον, να επινοηθεί μια μεθοδολογία για την εκτίμηση της συμβολής διαφόρων μορφών κρατικής ενίσχυσης στην επίτευξη ποικίλων, σαφώς καθορισμένων, στόχων πολιτικής. Δεύτερον, να αναπτυχθούν γενικοί δείκτες που θα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τα κράτη μέλη και θα διευκολύνουν την εκτίμηση της αποτελεσματικότητας των κρατικών ενισχύσεων τους.
9. Στο πλαίσιο της εκτίμησης της αποτελεσματικότητας των κρατικών ενισχύσεων, η μελέτη δεν επιχειρεί να προσδιορίσει και να μετρήσει τις δυσλειτουργίες της αγοράς άμεσα, ούτε να συγκρίνει το επίπεδο της έντασης των ενισχύσεων με τα περιφερειακά κενά, αλλά να καθορίσει στόχους πολιτικής στον τομέα των κρατικών ενισχύσεων και να εξετάσει την αποτελεσματικότητα των κρατικών ενισχύσεων ως μέσο πολιτικής για την επίτευξη των εν λόγω στόχων. Η προς ανάπτυξη μεθοδολογία θα πρέπει, μεταξύ άλλων, να βοηθήσει τους υπεύθυνους για τη χάραξη πολιτικής να εκτιμήσουν τον αντίκτυπο ενδεχόμενων περικοπών των κρατικών ενισχύσεων από την άποψη των στόχων. Μέχρι στιγμής, το εμπειρικό έργο, που βασίζεται σε μια οικονομετρική προσέγγιση, επικεντρώνεται σε μεγάλο βαθμό στις ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη, αλλά θα επεκταθεί για να καλύψει άλλους τομείς, συμπεριλαμβανομένων των μικρομεσαίων επιχειρήσεων. Σε μια δεύτερη φάση, η μελέτη εξετάζει τους άλλους παράγοντες που αλληλεπιδρούν με τις κρατικές ενισχύσεις προκειμένου να προσδιοριστεί ο βαθμός επιτυχίας όσον αφορά την επίτευξη των στόχων πολιτικής. Η Επιτροπή ελπίζει ότι η εφαρμογή της εν λόγω μεθοδολογίας θα βοηθήσει στην κατάρτιση καταλόγου κριτηρίων που θα συμβάλουν στον προσδιορισμό των περιστάσεων στις οποίες μια ενίσχυση θα αποβεί, κατά πάσα πιθανότητα, περισσότερο ή λιγότερο αποτελεσματική. Το έργο αυτό πρέπει να θεωρηθεί

² ΕΕ L 83, 27.3.1999, σ. 1

³ COM(2001)782 τελικό και COM(2002)242 τελικό

συμπληρωματικό των σε βάθος μελετών κάθε περίπτωσης που θα παραμείνουν σαφώς απαραίτητες.

10. Η Επιτροπή προτίθεται να θέσει στη διάθεση των κρατών μελών τα τελικά αποτελέσματα της μελέτης.

Εντατικοποίηση της εκτίμησης του αντίκτυπου των ενισχύσεων στον ανταγωνισμό βάσει οικονομικών κριτηρίων

11. Η Επιτροπή πρέπει να μεριμνά ώστε η πολιτική της όσον αφορά τον έλεγχο των κρατικών ενισχύσεων να βασίζεται σε αξιόπιστα οικονομικά κριτήρια. Η Επιτροπή λαμβάνει ιδιαίτερα υπόψη της οικονομικά κριτήρια για να αναπτύξει διάφορα πλαίσια, κατευθυντήριες γραμμές και κανονισμούς που θέτουν λεπτομερείς όρους για τη συμβατότητα μιας ενίσχυσης με την κοινή αγορά. Για παράδειγμα, κατά την προετοιμασία της ανακοίνωσης σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις και τα επιχειρηματικά κεφάλαια⁴, η Επιτροπή έλαβε υπόψη της τις διαθέσιμες πληροφορίες όσον αφορά δυσλειτουργίες στις αγορές επιχειρηματικών κεφαλαίων προκειμένου να προσδιορίσει τα ασφαλή τμήματα της αγοράς και τα κριτήρια που πρέπει να χρησιμοποιηθούν για την εκτίμηση της συμβατότητας μιας ενίσχυσης. Η Επιτροπή αποδέχθηκε επίσης ότι υπάρχουν αξιόπιστα οικονομικά επιχειρήματα για να παρακαμφθεί η συνήθης απαίτηση για συσχέτισμό με τις επιλέξιμες δαπάνες, και συγκεκριμενοποίησε τους μηχανισμούς που περιορίζουν τα συμφέροντα και την εμπειρογνωμοσύνη των οικονομικών φορέων. Δεδομένου ότι οι μηχανισμοί αυτοί θα πρέπει να αποτελούν εγγύηση ότι οι επενδυτικές αποφάσεις καθοδηγούνται από κίνητρα αγοράς και φέρουν τους σχετικούς κινδύνους, η ύπαρξη οικονομικού σκεπτικού μειώνει το δυναμικό στρέβλωσης του ανταγωνισμού σε σύγκριση με μέτρα που εφαρμόζονται πλήρως από τις δημόσιες αρχές.
12. Η Επιτροπή ολοκλήρωσε πρόσφατα μια επανεξέταση του πολυτομεακού πλαισίου για μεγάλα επενδυτικά σχέδια το οποίο οδήγησε στην έγκριση νέας ανακοίνωσης της Επιτροπής στις 19 Μαρτίου 2002.⁵ Στην εν λόγω ανακοίνωση η Επιτροπή κρίνει ότι οι μεγάλες επενδύσεις, επηρεάζονται λιγότερο από περιφερειακά προβλήματα ενώ ταυτόχρονα συμβάλλουν αποτελεσματικά στην περιφερειακή ανάπτυξη. Ως αποτέλεσμα, είναι δυνατόν να επιτευχθεί η πραγματοποίηση επενδύσεων σε μειονεκτούσες περιοχές χορηγώντας σχετικά μικρότερα ποσά ενισχύσεων από ό,τι για μικρότερα σχέδια. Επιπλέον, η Επιτροπή αναγνωρίζει ότι ορισμένα είδη επενδυτικών σχεδίων είναι πιθανότερο να προκαλέσουν στρεβλώσεις του ανταγωνισμού. Αυτό ισχύει ιδίως όσον αφορά την περίπτωση επενδύσεων σε τομέα στον οποίο μια εταιρεία διαθέτει υψηλό μερίδιο αγοράς και σε περιπτώσεις όπου η τομεακή παραγωγική ικανότητα αυξάνεται σημαντικά χωρίς να αυξάνεται αντίστοιχα η ζήτηση. Γενικότερα, μια στρέβλωση του ανταγωνισμού είναι πιθανότερο να παρουσιαστεί σε τομείς που πάσχουν από διαρθρωτικά προβλήματα και στους οποίους η ζήτηση μειώνεται σταθερά. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή αποφάσισε να πραγματοποιήσει το 2003 μια συστηματική ανάλυση της κατάστασης στην Κοινότητα με σκοπό να προσδιορίσει τους θιγόμενους τομείς, για τους οποίους στη συνέχεια θα ισχύσουν περιοριστικότεροι κανόνες όσον αφορά τις ενισχύσεις για περιφερειακά επενδυτικά σχέδια μεγάλης κλίμακας.

⁴ EE C 235, 21.8.2001, σ. 3

⁵ EE C 70, 19.3.2002, σ. 8

13. Η Επιτροπή άρχισε επίσης πρόσφατα μια επανεξέταση των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις στην έρευνα και ανάπτυξη. Για το σκοπό αυτό, η Επιτροπή κάλεσε ανοικτά τα κράτη μέλη και κάθε ενδιαφερόμενο να υποβάλουν τις παρατηρήσεις τους σχετικά με τις εμπειρίες τους από το ισχύον πλαίσιο και την ανάγκη για αλλαγή. Αφού εξέτασε τις εν λόγω παρατηρήσεις, η Επιτροπή κατέληξε στο συμπέρασμα ότι οι ισχύοντες κανόνες κρατικών ενισχύσεων δεν αποτελούν εμπόδιο για την επίτευξη του στόχου που έθεσε το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Βαρκελώνης, συγκεκριμένα ότι η συνολική δαπάνη για E&A στην Ένωση θα πρέπει να αυξηθεί με σκοπό να πλησιάσει το 3% του ΑΕΠ μέχρι το 2010, με δύο τρίτα της εν λόγω επένδυσης από τον ιδιωτικό τομέα. Για το λόγο αυτό, η Επιτροπή αποφάσισε να παρατείνει τις ισχύουσες κατευθυντήριες γραμμές μέχρι το τέλος του 2005⁶, και να τις επανεξετάσει το ίδιο έτος λαμβάνοντας υπόψη την επιτευχθείσα πρόοδο σε σχέση με την επίτευξη του στόχου της Βαρκελώνης, συμπεριλαμβανομένης της προόδου σε σχέση με τον αναπροσανατολισμό των μέτρων κρατικής ενίσχυσης προς την E&A όπως αναφέρεται στην ανακοίνωση της Επιτροπής «Για περισσότερη έρευνα στην Ευρώπη: στόχος 3% του ΑΕΠ»⁷.
14. Όσον αφορά τα μέτρα κρατικής ενίσχυσης τα οποία δεν καλύπτονται από τα υφιστάμενα πλαίσια, κατευθυντήριες γραμμές και κανονισμούς, η Επιτροπή θα εξετάσει εάν είναι δυνατό να προσδιορίσει καλύτερα τα οικονομικά κριτήρια που χρησιμοποιεί για να αποφασίσει εάν οι προκύπτουσες στρεβλώσεις του ανταγωνισμού επηρεάζουν τους όρους των συναλλαγών σε βαθμό που αντίκειται στο κοινό συμφέρον, λαμβάνοντας υπόψη την ανάγκη νομικής ασφάλειας και προβλεψιμότητας όσον αφορά τις αποφάσεις της σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις. Ένας από τους παράγοντες που θα ληφθούν υπόψη από την άποψη αυτή αφορά το κατά πόσον ένα μέτρο είναι ανοικτό σε μεγάλο αριθμό δικαιούχων βάσει αντικειμενικά καθορισμένων κριτηρίων ή εάν περιορίζεται σε ένα μόνο δικαιούχο ή μικρό αριθμό δικαιούχων.
15. Η Επιτροπή εξετάζει επίσης σε ποιο βαθμό τα οικονομικά κριτήρια θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά το σχεδιασμό των διαδικασιών κρατικών ενισχύσεων, προκειμένου να απλοποιήσει τις διαδικασίες για την έγκριση απλών υποθέσεων που δεν παρουσιάζουν σημαντικά προβλήματα ανταγωνισμού και να επικεντρώσει τους περιορισμένους πόρους της στις προβληματικότερες υποθέσεις.

Πρώθηση των ανταλλαγών εμπειριών και συντονισμένων δράσεων αξιολόγησης

16. Προκειμένου να προωθήσει τη διαδικασία αξιολόγησης από «ομοτίμους» μέσω του Πίνακα Αποτελεσμάτων, η Επιτροπή δημιούργησε ένα φόρουμ κρατών μελών προκειμένου να ενθαρρύνει τις ανταλλαγές εμπειριών για διάφορα θέματα των πολιτικών των κρατών μελών όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις, συμπεριλαμβανομένων των εμπειριών από εθνικές δράσεις αξιολόγησης. Μέχρι στιγμής, η δυνατότητα αυτή ουσιαστικά υποχρησιμοποιείται και το φόρουμ αποτελείται προς το παρόν από σειρά συνδέσμων διαδικτύου στις ιστοσελίδες των αρχών ορισμένων, αλλά όχι όλων, των κρατών μελών. Η Επιτροπή προτίθεται να αναπτύξει περαιτέρω αυτό το φόρουμ σε στενή συνεργασία με τα κράτη μέλη.

⁶ EE C 111, 8.5.2002, σ. 3

⁷ COM(2002) 499 τελικό

17. Η Επιτροπή θεωρεί ότι οι δράσεις εκτίμησης και συγκριτικής αξιολόγησης που αναλαμβάνονται εκτός του πλαισίου της πολιτικής ανταγωνισμού μπορούν επίσης να προσφέρουν χρήσιμες εμπειρίες που πρέπει να ληφθούν υπόψη στο πλαίσιο των κρατικών ενισχύσεων. Για παράδειγμα, οι δράσεις συγκριτικής αξιολόγησης των εθνικών πολιτικών E&TA, και για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των δημόσιων μηχανισμών στήριξης της E&TA που αναλαμβάνονται με σκοπό να διευκολυνθεί η επίτευξη του στόχου της Βαρκελώνης όσον αφορά την αύξηση των δαπανών E&A, ενδέχεται να προσφέρουν χρήσιμες πληροφορίες για την εξέταση της αποτελεσματικότητας και αποδοτικότητας διαφόρων ειδών μέτρων κρατικής ενίσχυσης σε σύγκριση με άλλα διαθέσιμα μέσα πολιτικής⁸. Κατά τον ίδιο τρόπο, από τις εργασίες της Επιχειρησιακής Ομάδας για την Απλούστευση του Επιχειρηματικού Περιβάλλοντος (BEST)⁹ ενδέχεται να προκύψουν πολύτιμοι δείκτες όσον αφορά την αποτελεσματικότητα διαφορετικών μορφών ενίσχυσης για τις ΜΜΕ.

Συνέχιση των προσπαθειών της για την απλοποίηση, εκσυγχρονισμό και διευκρίνιση των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις

18. Η Επιτροπή συνεχίζει τις προσπάθειές της όσον αφορά τον εκσυγχρονισμό, την απλοποίηση και τη διευκρίνιση των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις. Η έγκριση του νέου πολυτομεακού πλαισίου που αναφέρεται στην παράγραφο 12 ανωτέρω αποτελεί σημαντικό βήμα προς αυτή την κατεύθυνση. Το νέο πλαίσιο περιλαμβάνει μια σαφέστερη σειρά κανόνων για την αξιολόγηση των κρατικών ενισχύσεων υπέρ μεγάλων περιφερειακών επενδυτικών σχεδίων και ταυτόχρονα καταργεί την υποχρέωση εκ των προτέρων κοινοποίησης πολλών σχεδίων ενισχύσεων, υπό τον όρο ότι η ενίσχυση χορηγείται στο πλαίσιο εγκεκριμένου περιφερειακού καθεστώτος ενισχύσεων. Ταυτόχρονα, το νέο πλαίσιο συγκεντρώνει και κωδικοποιεί σε ένα κείμενο τα διαφορετικά τομεακά κείμενα τα οποία προηγουμένως ίσχυαν στους τομείς του χάλυβα, των συνθετικών ινών και της αυτοκινητοβιομηχανίας.

19. Όσον αφορά τους τομείς του χάλυβα και άνθρακα, η Επιτροπή εξέδωσε ανακοίνωση στην οποία διευκρινίζονται ορισμένες πτυχές της εξέτασης υποθέσεων ανταγωνισμού που προκύπτουν από τη λήξη της συμφωνίας EKAX, και επεξηγεί επίσης την εφαρμογή των διαδικασιών για τις κρατικές ενισχύσεις μετά τη λήξη της συμφωνίας EKAX¹⁰. Η Επιτροπή εξέδωσε επίσης κανονισμό που θεσπίζει κανόνες για τη χορήγηση κρατικών ενισχύσεων στη βιομηχανία άνθρακα με σκοπό να συμβάλει στην αναδιοργάνωση της εν λόγω βιομηχανίας¹¹.

20. Μετά την ολοκλήρωση των διαδικασιών διαβούλευσης με τα κράτη μέλη και τρίτους ενδιαφερόμενους που καθορίζονται στον κανονισμό EK 994/98, η Επιτροπή είναι στη διαδικασία έγκρισης ενός κανονισμού εξαίρεσης κατά κατηγορίες όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις για την απασχόληση, που θα καταργήσει την υποχρέωση εκ των προτέρων κοινοποίησης πολλών κρατικών ενισχύσεων με σκοπό τη δημιουργία απασχόλησης ή την ενίσχυση εργαζομένων σε μειονεκτική θέση ή με ειδικές ανάγκες.

⁸ Βλέπε για παράδειγμα, Συγκριτική Αξιολόγηση των Εθνικών Πολιτικών E&A, Πρώτα Αποτελέσματα, SEC (2002) 129, 31.1.2002

⁹ http://europa.eu.int/comm/enterprise/enterprise_policy/best/best_procedure.htm
¹⁰ EE C 152, 26.06.2002, σ. 5

¹¹ Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1407/2002 της 23ης Ιουλίου 2002 σχετικά με τις κρατικές ενισχύσεις στη βιομηχανία άνθρακα.

21. Η Επιτροπή επανεξετάζει τον κοινοτικό ορισμό των «μικρών και μεσαίων επιχειρήσεων», που χρησιμοποιείται από την Επιτροπή για διάφορους σκοπούς, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου των κρατικών ενισχύσεων. Μόλις καταλήξει σε ένα νέο ορισμό, η Επιτροπή θα υποβάλει προς διαβούλευση σχέδιο τροποποιήσεων των εξαιρέσεων κατά κατηγορίες για τις ενισχύσεις προς τις ΜΜΕ και για τις ενισχύσεις εκπαίδευσης προκειμένου να ενσωματωθεί σε αυτές ο νέος ορισμός. Ταυτόχρονα, η Επιτροπή θα εξετάσει το ενδεχόμενο επέκτασης του πεδίου εφαρμογής της εξαίρεσης κατά κατηγορίες για ενισχύσεις υπέρ των ΜΜΕ προκειμένου να συμπεριληφθούν οι ενισχύσεις για έρευνα και ανάπτυξη.
22. Στο πλαίσιο της Ανακοίνωσης της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σχετικά με τη μεσοπρόθεσμη επανεξέταση της κοινής γεωργικής πολιτικής¹², η Επιτροπή εξετάζει τις δυνατότητες έγκρισης κανονισμών εξαίρεσης, όπως για παράδειγμα έναν κανονισμό εξαίρεσης κατά κατηγορίες για διάφορους τύπους κρατικών ενισχύσεων. Κατ' αυτόν τον τρόπο θα επιταχυνθεί η εφαρμογή των νέων καθεστώτων κρατικών ενισχύσεων και θα αποφευχθεί η εκ των προτέρων κοινοποίηση διαφόρων τύπων κρατικών ενισχύσεων στο γεωργικό τομέα.
23. Η Επιτροπή δημοσίευσε επίσης ανακοινώσεις σχετικά με την εφαρμογή των κανόνων κρατικών ενισχύσεων στο δημόσιο ραδιοτηλεοπτικό τομέα¹³ και σχετικά με ορισμένες νομικές πτυχές όσον αφορά τα κινηματογραφικά και άλλα οπτικοακουστικά έργα¹⁴.
24. Η Επιτροπή δημοσίευσε ανακοίνωση προκειμένου να διευκρινίσει ότι μια παράνομη ενίσχυση που χορηγήθηκε χωρίς να κοινοποιηθεί εκ των προτέρων στην Επιτροπή θα εξετάζεται σύμφωνα με τα σχετικά πλαίσια που ίσχυαν κατά τη στιγμή χορήγησης της ενίσχυσης¹⁵.
25. Επιπλέον η Επιτροπή συνεχίζει να διευκρινίζει τη σχέση μεταξύ των κανόνων κρατικών ενισχύσεων και της παροχής αποζημίωσης από τα κράτη μέλη για το κόστος παροχής υπηρεσιών γενικού οικονομικού συμφέροντος. Σύμφωνα με το αίτημα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου της Σεβίλλης, το έργο αυτό θα αποτελέσει αντικείμενο ξεχωριστής έκθεσης προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο της Κοπεγχάγης.
26. Όσον αφορά τις διαδικασίες κρατικής ενίσχυσης, η Επιτροπή άρχισε πρόσφατα μια λεπτομερή εσωτερική επανεξέταση του θέματος, με σκοπό να προσδιορίσει τις δυνατότητες απλοποίησης των διαδικασιών και μείωσης της διάρκειάς τους. Ως αποτέλεσμα της εν λόγω επανεξέτασης, οι υπηρεσίες της Επιτροπής προσδιόρισαν σειρά πιθανών αλλαγών που θα αποτελέσουν το αντικείμενο λεπτομερούς διαβούλευσης με εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη. Οι εργασίες αυτές ενδέχεται να οδηγήσουν στη σύνταξη εκτελεστικών διατάξεων όσον αφορά τη μορφή, το περιεχόμενο και τα άλλα στοιχεία των κοινοποιήσεων, τη μορφή, το περιεχόμενο και τα άλλα στοιχεία των ετήσιων εκθέσεων, τις λεπτομέρειες σχετικά με τις προθεσμίες και τον υπολογισμό των προθεσμιών, καθώς και τα επιτόκια για την ανάκτηση μιας παράνομης ενίσχυσης, καθώς και άλλες προτάσεις για τη βελτίωση των υπαρχουσών διαδικασιών και μεθόδων εργασίας.

¹² COM(2002) 394 τελικό της 10.7.2002

¹³ EE C 320 της 15.11.2001

¹⁴ COM(2001) 534 τελικό της 26.09.2001

¹⁵ EE C 119, 22.05.2002, σ. 05

27. Ειδικότερα, όσον αφορά τις διαδικασίες κρατικών ενισχύσεων στον τομέα της αλιείας, η Επιτροπή πρότεινε να καταργηθεί ο ξεχωριστός έλεγχος των υποχρεωτικών χρηματοοικονομικών εισφορών των κρατών μελών σε σχέδια που συγχρηματοδοτούνται ως μέρος της κοινοτικής διαρθρωτικής βοήθειας στον εν λόγω τομέα¹⁶.

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ: ΕΠΟΜΕΝΕΣ ΕΝΕΡΓΕΙΕΣ

28. Όπως αναφέρθηκε στην αρχή της παρούσας έκθεσης, τα συμπεράσματα της Στοκχόλμης και της Βαρκελώνης όσον αφορά τη μείωση των γενικών επιπέδων ενίσχυσης και τον επαναπροσανατολισμό των ενισχύσεων προς οριζόντιους στόχους κοινού συμφέροντος, συμπεριλαμβανομένων των στόχων οικονομικής και κοινωνικής συνοχής, απευθύνονται στα κράτη μέλη. Ωστόσο, το Συμβούλιο κάλεσε την Επιτροπή να αναλάβει ενεργό ρόλο παρακολουθώντας την εφαρμογή των εν λόγω συμπερασμάτων και παρέχοντας ένα φόρουμ για την ανταλλαγή πληροφοριών και βέλτιστων πρακτικών. Η Επιτροπή προτίθεται να αναπτύξει περαιτέρω το υπάρχον φόρουμ για το σκοπό αυτό.
29. Ως εκ τούτου, η Επιτροπή καλεί όλα τα κράτη μέλη να υποβάλουν, ει δυνατόν πριν την 31η Δεκεμβρίου 2002, πληροφορίες όσον αφορά τα μέτρα που έλαβαν προκειμένου να εφαρμοστούν τα συμπεράσματα των Ευρωπαϊκών Συμβουλίων της Στοκχόλμης και της Βαρκελώνης όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις καθώς και τα συμπεράσματα του Συμβουλίου της 5ης Δεκεμβρίου 2001. Από την πλευρά της, η Επιτροπή θα διαβιβάσει τις ληφθείσες πληροφορίες στα άλλα κράτη μέλη μαζί με τα αποτελέσματα της μελέτης όσον αφορά τα κριτήρια για την αποτελεσματικότητα και αποδοτικότητα των ενισχύσεων, όπως αναφέρθηκε ανωτέρω. Οι υπηρεσίες της Επιτροπής θα οργανώσουν στη συνέχεια πολυμερή συνάντηση με εμπειρογνώμονες από τα κράτη μέλη, στην οποία θα συζητηθούν σε βάθος τα διάφορα στοιχεία που παρείχαν τα κράτη μέλη, και θα συμπεριλάβει μία σύνθεση στον Πίνακα Αποτελεσμάτων για τις κρατικές ενισχύσεις του 2003. Επίσης, μπορεί να προβλεφθεί μια σύντομη έκθεση προς το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο των Αθηνών.
30. Ανάλογα με το αποτέλεσμα της εν λόγω πρώτης δράσης, θα εξεταστεί η σκοπιμότητα επανάληψής της σε ετήσια βάση.
31. Εκτός από αυτό, η Επιτροπή θα συνεχίσει τις προσπάθειές της για απλοποίηση, εκσυγχρονισμό και διευκρίνιση των κανόνων για τις κρατικές ενισχύσεις, δίνοντας ιδιαίτερη έμφαση στην απλοποίηση και συντόμευση των σχετικών διαδικασιών. Ενόψει της λήξης των κοινοτικών κατευθυντήριων γραμμών για τη διάσωση και αναδιάρθρωση προβληματικών επιχειρήσεων το 2004, ένα είδος ενισχύσεων που θεωρείται γενικά ως από τα πλέον επικίνδυνα όσον αφορά τη στρέβλωση του ανταγωνισμού, η Επιτροπή προτίθεται να αρχίσει το 2003 μια διεξοδική εκτίμηση της λειτουργίας των υφιστάμενων κατευθυντήριων γραμμών.

¹⁶ Πρόταση κανονισμού του Συμβουλίου για την τροποποίηση του κανονισμού του Συμβουλίου (ΕΚ) αριθ. 2792/1999 για καθορισμό των λεπτομερών κανόνων και ρυθμίσεων σχετικά με την κοινοτική διαρθρωτική βοήθεια στον τομέα της αλιείας, άρθρο 19 όσον αφορά τις «υποχρεωτικές χρηματοοικονομικές εισφορές και κρατικές ενισχύσεις», COM(2002) 187 τελικό της 28.5.2002, σ. 11.